

bezpieczna żywność FORUM '23

Nie ma zielonej transformacji bez transformacji systemu żywnościowego

DR ANDRZEJ KASSENBERG
INSTYTUT NA RZECZ EKOROZWOJU

Ambasada
Brytyjska

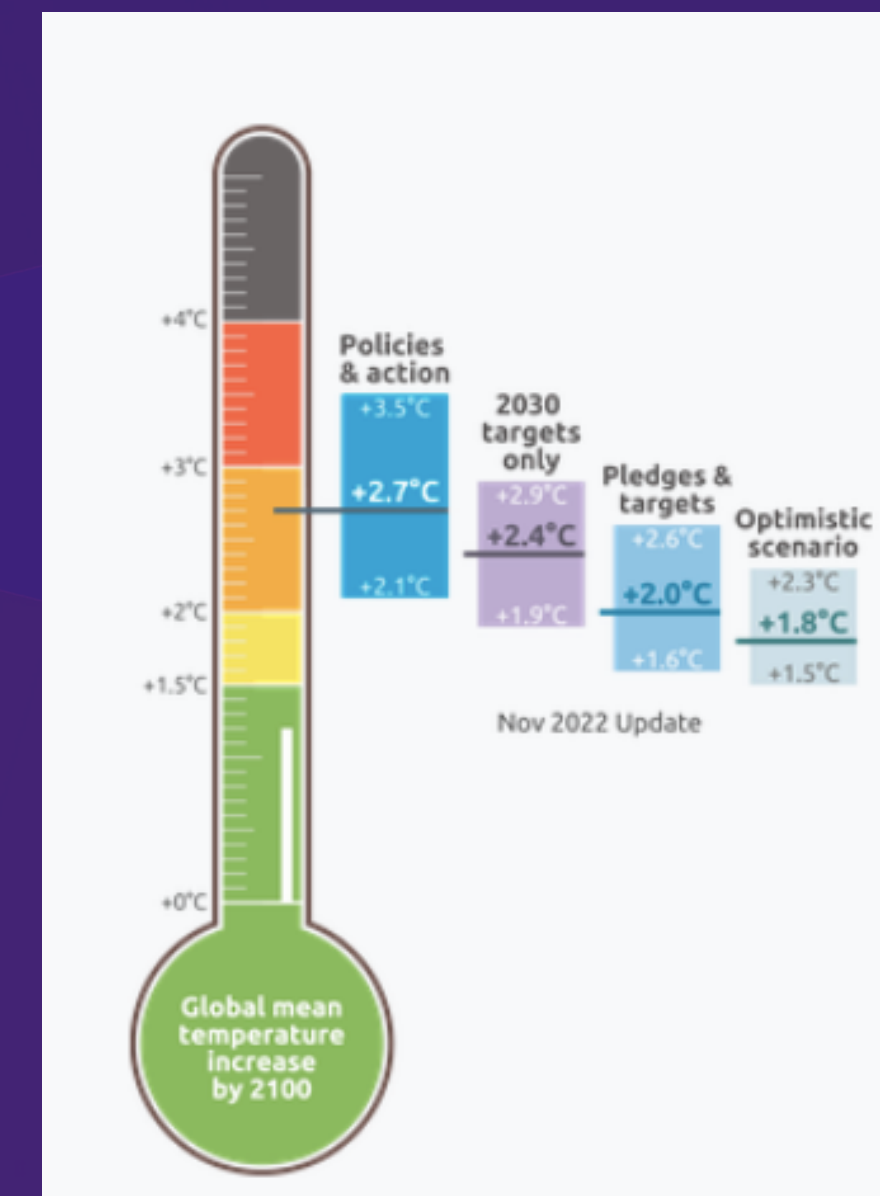
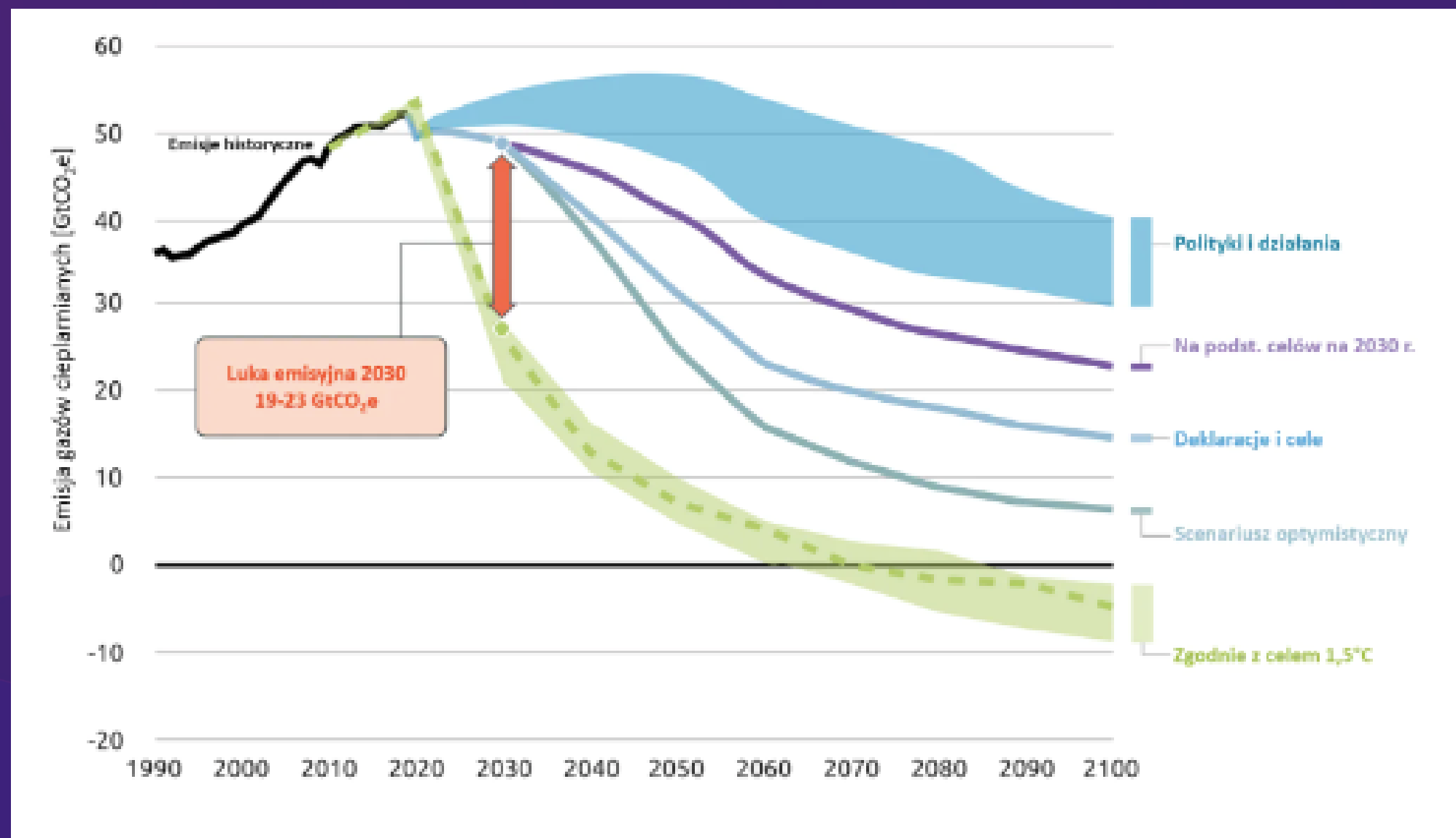

European
Climate
Foundation

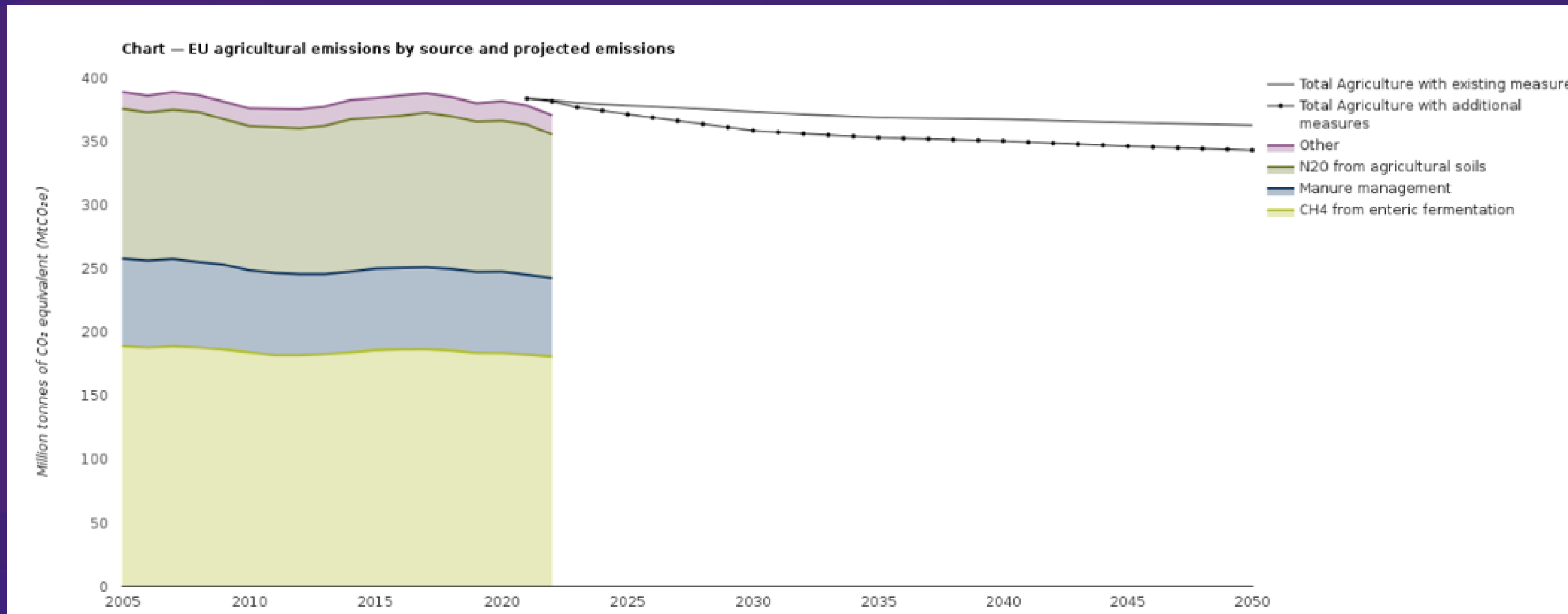
*„Istotne problemy naszego życia
nie mogą być rozwiązane
na tym samym poziomie myślenia,
na jakim byliśmy, kiedy je tworzyliśmy.”*

Albert Einstein

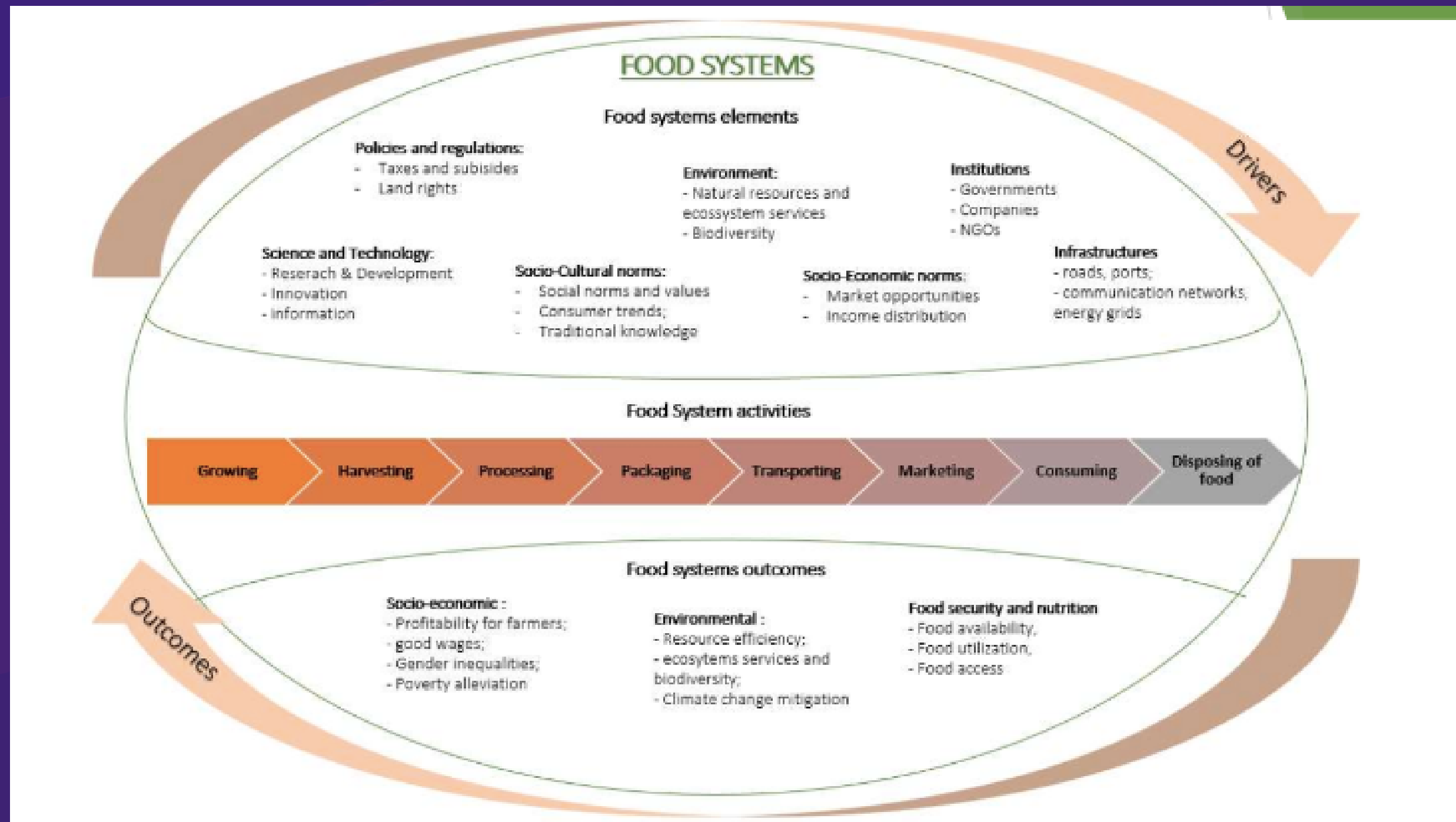
Prognozowane ocieplenie w 2100 roku w zależności od podjętych działań politycznych

Emisje z rolnictwa w UE według źródła i prognozowanych emisji wg. EEA (całościowo - 30%)

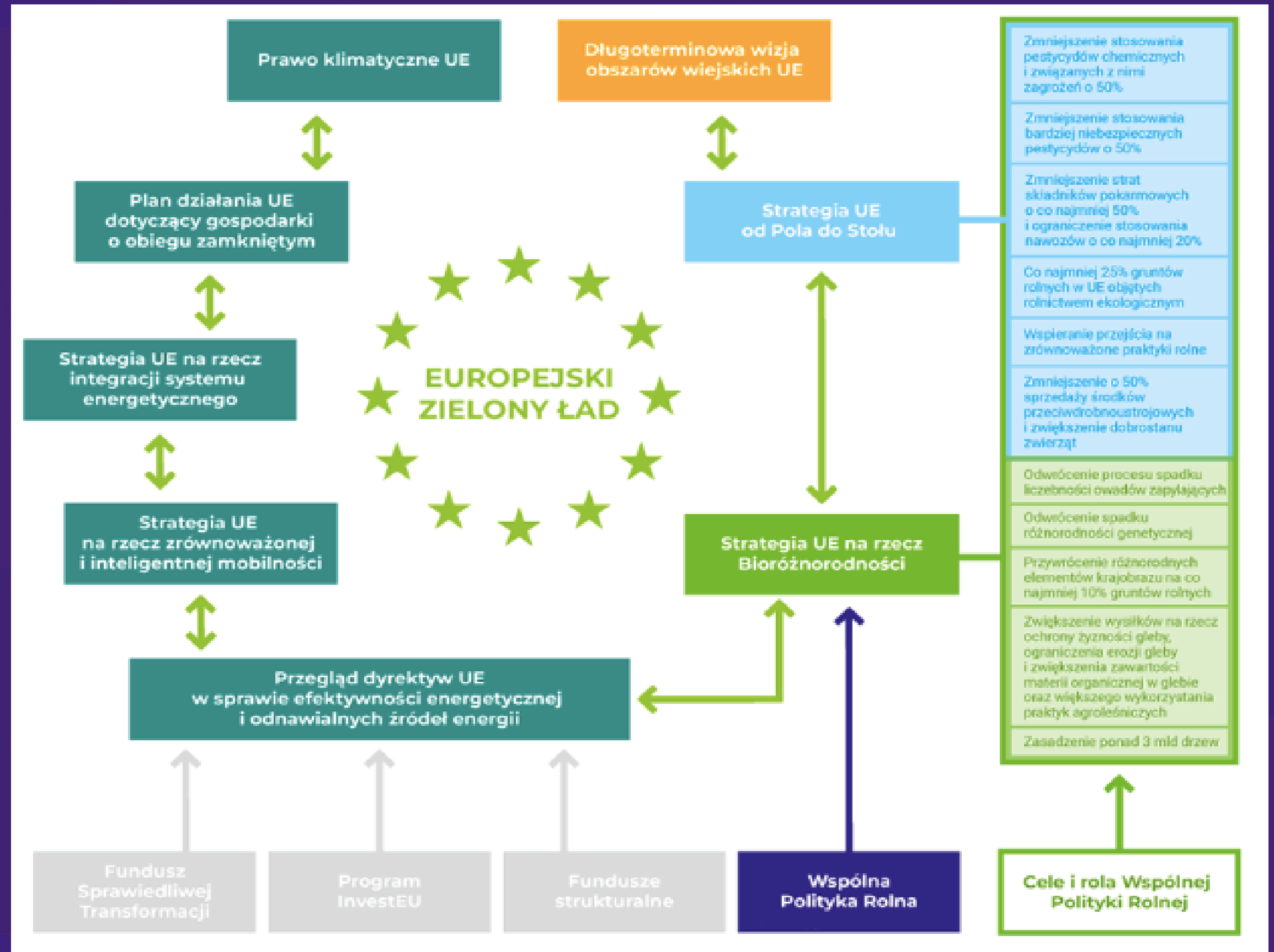

System żywnościowy

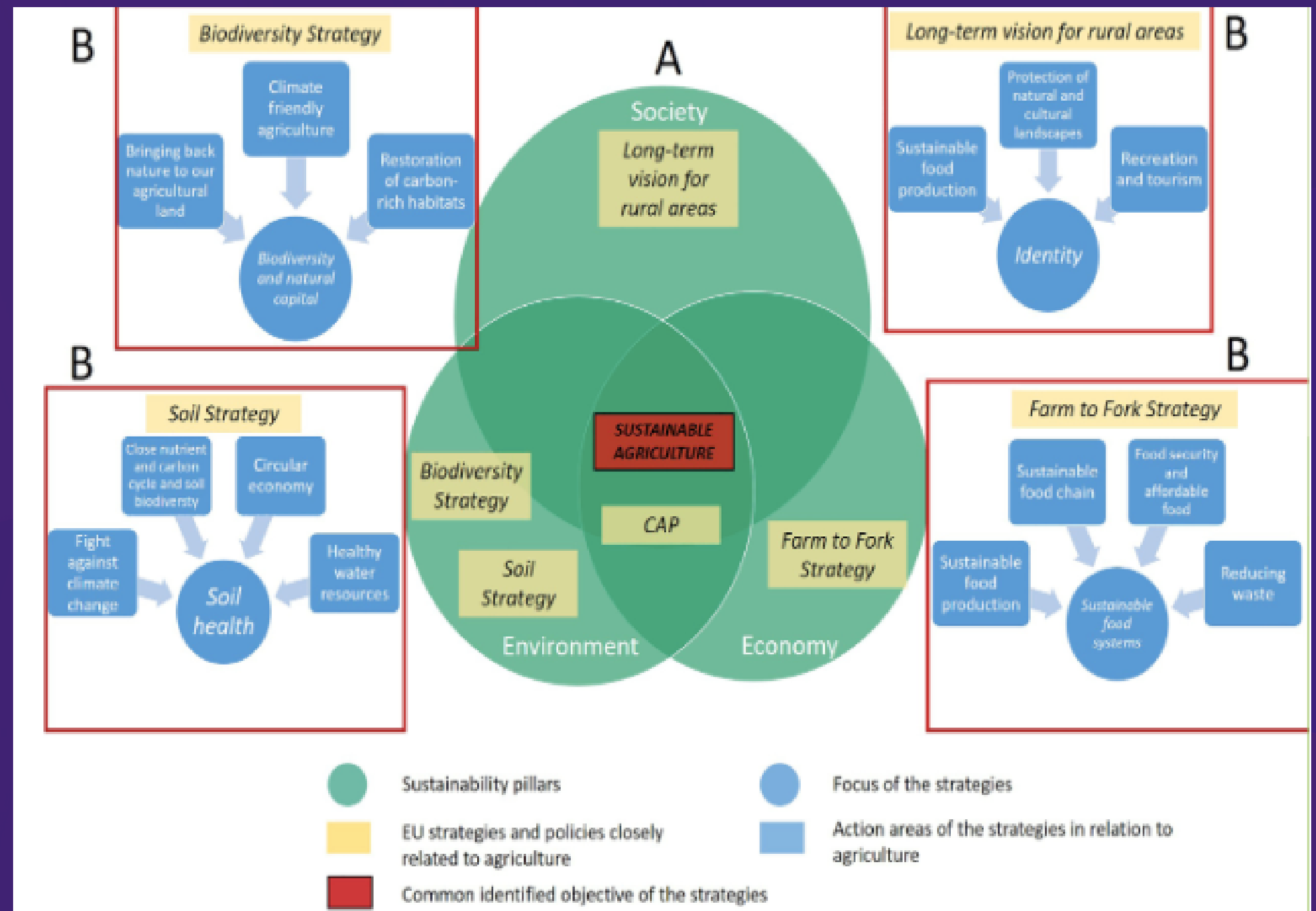
Źródło: Sustainable Food Systems Transformative Framework. UN Environment

Europejski Zielony Ład a F2F i WPR

(A) Przegląd tego, w jaki sposób cztery główne europejskie polityki i strategie związane z Zielonym Ładem wspierają przejście na bardziej zrównoważone rolnictwo (czerwona środkowa ramka) i łączą się z trzema filarami zrównoważonego rozwoju

(B) Cel (niebieskie kółka) i obszary działania (niebieskie prostokąty) każdej z czterech strategii europejskich mających bezpośredni wpływ na rolnictwo.

Dylematy F2F i WPR (cz. I)

- Model rolnictwa produkcyjnego będzie podsycał ciągłe problemy w rolnictwie i przynosił korzyści dużym właścicielom gruntów i przedsiębiorstwom czyli zorganizowanym lobby od korporacji i konglomeratów rolno-spożywczych po firmy farmaceutyczne, wraz z ich sojuszniczymi ośrodkami doradczo-rozwojowymi i politykami, uparcie trzymających się obecnej polityki UE.
- Bez zmiany sposobu produkcji w dłuższym czasie stracimy zdolność produkcji w dłuższej perspektywie.
  - szybkie i ciągłe niszczenie zasobów naturalnych, które stanowią fundament do produkcji żywności: gleby, wody i zapylaczy.
- Niezbędnym jest uświadamianie potrzeb łącznego uwzględnienia konsumpcji i produkcji oraz tego, że ochrona różnorodności biologicznej w ramach agroekosystemów jest co najmniej tak samo ważna jak potrzeba zmniejszenia śladu węglowego.
- Wycofanie wszystkich nieukierunkowanych dotacji (płatności w ramach wsparcia dochodu niezwiązanego z wielkością produkcji) i dotacji wspierające systemy intensywne (wsparcie dochodów związane z wielkością produkcji) – zmiana ukierunkowania pieniędzy publicznych.

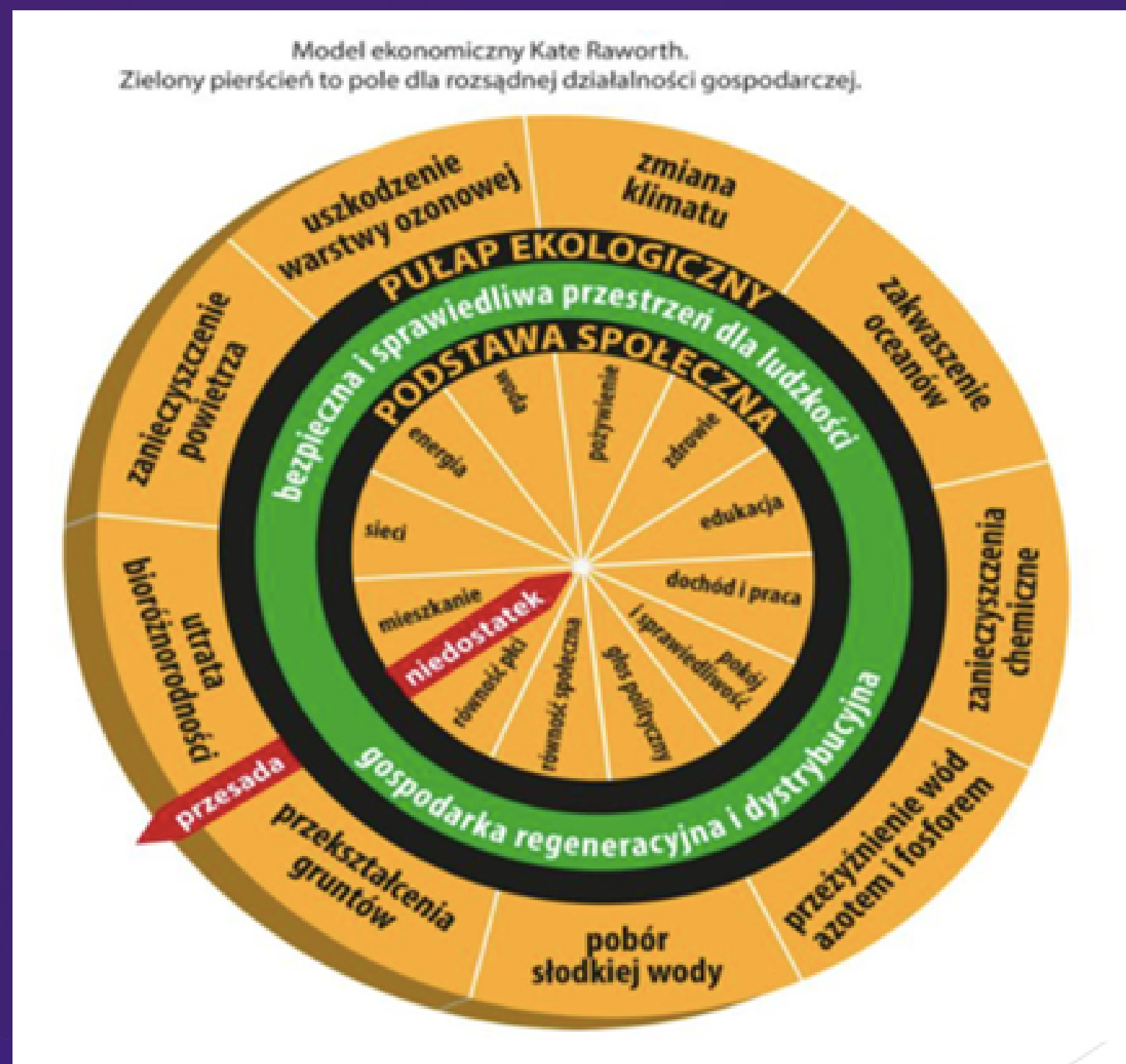

Dylematy F2F i WPR (cz. II)

- Szerokie wsparcie rolnictwa sprzyjającego różnorodności biologicznej oraz wspieranie ekstensywnych systemów o wysokiej wartości przyrodniczej. Zasadnicze wzmocnienie warunkowości, aby przeciwdziałać szkodliwym praktykom.
- Zasadnicze ograniczenie pogłowa, przede wszystkim na terenach o najintensywniejszym chowie zwierząt. Jednocześnie zapewnienie większej przestrzeni, obniżenie maksymalnych temperatur i skrócenie czasu podróży do minimum są potrzebne, aby poprawić dobrostan zwierząt hodowlanych.
- Zamiana diety na zdrowszą w kierunku diety planetarnej. Z istotnym ograniczeniem produktów zwierzęcych.
- Zrównoważony rozwój rolnictwa musi uwzględniać rentowność ekonomiczną gospodarstw rolnych, a także przystępność cenową zdrowej i pożywnej żywności. Bez zaangażowania europejskich producentów żywności, przetwórców, sprzedawców detalicznych i konsumentów jest mało prawdopodobne, że strategia F2F przyniesie tak potrzebne zmiany.
- Ustanowienie nowego systemu zarządzania, w którym WPR będzie osadzona w nadrzędnych ramach który zajmuje się systemem żywnościowym i rolniczym w sposób całościowy. Zapewnienie udostępnienia naukowcom i obywatelom wszelkich danych związanych z wdrażaniem WPR, co pozwala na niezależną ocenę i kontrolę.

Model ekonomiczny Obwarzanka

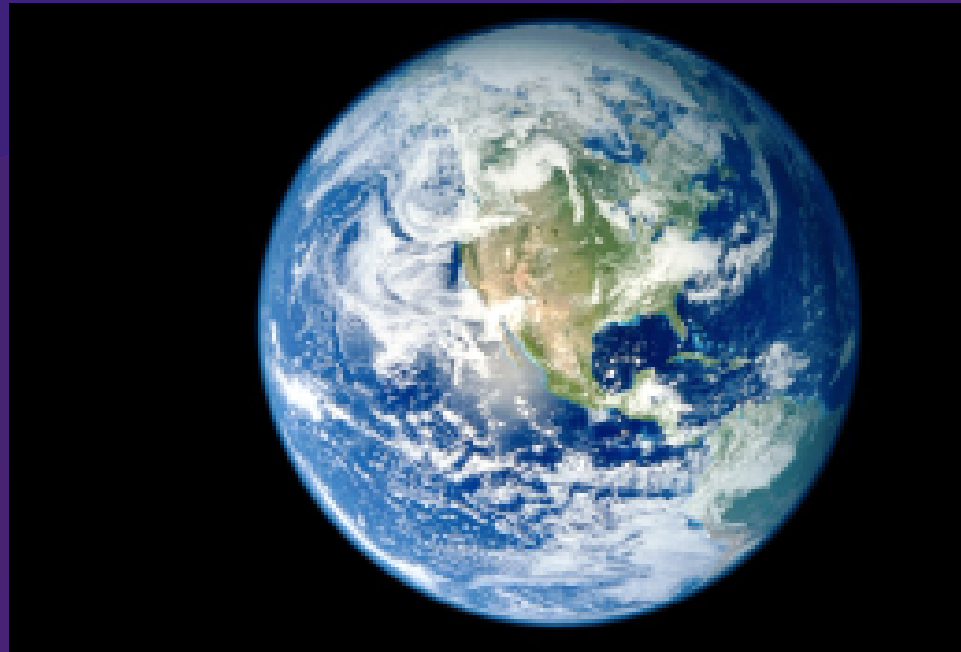
Jak wyżywić świat nie pożerając planety?

- Stosowanie rzeczywistych obliczeń;
- Zmienić opowieść;
- Ograniczyć obszar do produkowania żywności;
- Zminimalizowanie zużycie wody i chemikaliów;
- Mapowanie gleby;
- Zwiększać żyzność gleby poprzez jak mniej intensywne ingerencje organiczne;
- Zaniechać hodowli zwierząt;
- Zastąpić białko i tłuszcze pochodzenia zwierzęcego precyzyjną fermentacją;
- Osłabić kontrolę globalnych korporacji nad łańcuchem dostaw żywności;
- Wykorzystać nasze zrozumienie złożonych systemów do wyłonienia kaskady zmian;
- Przeprowadzić rewidling obszarów, na których zaniechano upraw i hodowli.

Trzy kluczowe przesłania

Nie ma coś takiego jak obiad za darmo w przyrodzie.

Pożyczyliśmy Ziemię od naszych wnuków a jak coś pożyczamy powinniśmy oddać w dobrym stanie.

Planetarianizm, czyli wizja realnego lepszego jutra dla całej Ziemi jest głównym wyzwaniem dla dzisiejszej kultury.

DZIĘKUJE ZA UWAGĘ !

Andrzej Kassenberg

Instytut na rzecz Ekorozwoju

www.pine-isd.org.pl

www.chronmlimat.pl

ul. Nabelaka 15 lok. 6

00-743 Warszawa

tel. 504 295 785

a.kassenberg@ine-isd.org.pl

bezpieczna żywność FORUM '23

**Future Food
4 Climate**

Ambasada
Brytyjska

European
Climate
Foundation